

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 26.05.2025 р. № 4)

ЗАТВЕРДЖЕНО

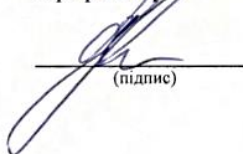
Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «14» липня 2025 р. № 218

ПОГОДЖЕНО

Проректор

(підпис)

Олена ЧАСНІКОВА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«МЕТОДИЧНИЙ І ЦИФРОВИЙ КОНТЕНТ У ВИВЧЕННІ ПРЕДМЕТІВ
МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ»
для вчителів музичного мистецтва, образотворчого мистецтва,
інтегрованого курсу “Мистецтво”**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 року № 904, Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Нова українська школа: відповідаємо на виклики», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 28.04.2020 № 567 (для вчителів початкових класів), та у відповідності до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». Освітня програма також враховує основні положення Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. №800, постанови Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність учителя та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний учитель предметів мистецької освітньої галузі закладу освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої Програми: професійний розвиток учителів (викладачів) предметів мистецької освітньої галузі відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року №988-р., та на основі Державного стандарту початкової освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року №87, Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898,

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання вчителів закладів загальної середньої освіти з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей учителів закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння вчителів закладів загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних

дисциплін.

Особливості організації освітнього процесу за освітньою програмою

Вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем програми можуть бути перенесені в інші теми в залежності від загальної концепції робочої програми навчання.

Очікувані результати навчання можуть різнитися залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів.

Теоретична складова освітньої програми може бути реалізованою через лекції / відеолекції / вебіари / відеоконференції тощо. Практична складова – через практикуми / навчальні тренінги / семінари / майстер-класи тощо.

Навчальні заняття в синхронному режимі при дистанційній формі навчання проводяться з використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів. Інші види занять в асинхронному режимі проводяться в різних форматах.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- для очного навчання: мультимедійний проєктор; ноутбук, фліпчарт, персональні комп'ютери, навчальні матеріали, інтерактивна дошка, сучасне програмне забезпечення, спеціалізоване програмне забезпечення для інтерактивної дошки; швидкісний інтернет- канал для використання під час занять відповідних онлайнресурсів;
- для дистанційного навчання: комп'ютерна техніка (комп'ютер, вебкамера, мікрофон або ноутбук), доступ до швидкісного інтернету, дистанційна платформа суб'єкта підвищення кваліфікації, програмне забезпечення для проведення відеоконференцій.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері початкової та базової середньої освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту початкової освіти, Державного стандарту базової середньої освіти, Державного стандарту повної загальної освіти;
- структури та змісту типової освітньої програми та освітньої програми закладу освіти, типового навчального плану та робочого навчального плану, модельної навчальної програми та навчальної програми;
- планування освітньої діяльності в закладі загальної середньої освіти;
- академічної свободи вчителя в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог Державного стандарту початкової освіти та Державного стандарту базової середньої освіти, типових освітніх програм початкової школи, типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (освітніх програм, укладених науковими установами, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку), модельних навчальних програм, попередніх результатів навчання учнів, їхніх освітніх потреб;
- формувати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- використовувати модельну навчальну програму для розроблення навчальної програми;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;

- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі всіх учнів;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Профіль освітньої програми

Укладачі програми	Ковальова С.В. , доцент кафедри суспільно-гуманітарної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»; Ружицький В.А. , викладач Білоцерківського гуманітарно-педагогічного коледжу, кандидат педагогічних наук
Найменування програми	Програма підвищення кваліфікації учителів української мови і літератури з теми «Методичний і цифровий контент у вивченні предметів мистецької освітньої галузі у Новій українській школі»
Мета програми	Професійний розвиток вчителів мистецтва як провідників реформи НУШ, їхньої готовності до впровадження інноваційних художньо-педагогічних та цифрових технологій в мистецькому освітньому процесі закладу загальної середньої освіти, інтеграції мистецтва у старшій профільній школі
Напрямок програми	Підвищення рівня розвитку професійних компетентностей вчителів мистецтва, збагачення досвіду інноваційної практики в реалізації компетентнісного підходу на уроках мистецтва, використання інноваційних художньо-педагогічних та цифрових технологій в організації інтегрованого мистецького освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти
Цільова аудиторія	Учителі музичного мистецтва, образотворчого мистецтва, інтегрованого курсу “Мистецтво”

Зміст програми

№ з/п	Назва дисципліни	Всього годин	Аудиторні			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні	
Модуль І. Філософія освіти ХХІ століття		10	8		2	10
1.1.	Знаний і незнаний В.О. Сухомлинський з позиції сьогодення	4	2		2	
1.2.	Національна ідентичність в історичному вимірі	2	2			
1.3	Феномен мистецтва у цілісному розвитку особистості: мистецтво для життя, мистецтво крізь життя	2	2			
1.4.	Моральне виховання учнівської молоді в закладах загальної середньої освіти	2	2			
Модуль ІІ. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		24	6		18	10
2.1.	Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору	2			2	

2.2.	Педагогічні погляди українського народу на виховання, роль народної педагогіки в розбудові національної школи	2	2			
2.3.	Культурна компетентність у професійному розвитку вчителя Нової української школи	2	2			
2.4.	Стабілізація емоційного стану педагогів за допомогою практик інтуїтивного живопису	2			2	
2.5.	Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»	4			4	
2.6.	Ефект цілісної музикотерапії у психологічній підтримці ментального здоров'я: практичний інструментарій	2			2	
2.7.	Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»	6			6	
Модуль III. Організація освітнього процесу у вивченні мистецтва у Новій українській школі		44	16		28	
<i>Інваріантна частина</i>		14	6		8	
3.1.1.	Візуальна медіакультура: інструменти розвитку критичного мислення і творчого сприймання	2			2	
3.1.2.	Ціннісно-компетентнісний та діяльнісний підходи до навчання в НУШ	2	2			
3.1.3.	Профільна освіта: реалізація в новій українській школі	2			2	
3.1.4.	Інтеграція мистецтва у старшій профільній школі: нові виклики, можливості, перспективи	2	2			
3.1.5.	Організація освітнього процесу у вивченні предметів мистецької освітньої галузі за оновленою типовою освітньою програмою : коментар змін	2			2	
3.1.6.	Система оцінювання результатів навчальних досягнень учнів у вивченні предметів мистецької освітньої галузі Державного стандарту базової середньої освіти	2			2	
3.1.7.	Формувальне оцінювання в системі оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів освіти на уроках мистецтва	2	2			
<i>Варіативна частина</i>		2			2	
3.1.8.	Цифрова компетентність вчителя мистецтва	2			2	
3.2.	Інноваційні художньо-педагогічні та цифрові технології на інтегрованого уроку мистецтва	28	8		20	
3.2.1.	Особливості вивчення інтегрованого курсу «Мистецтво» у 5-9 класах НУШ: від мети до рефлексії	4			4	
3.2.2.	Спеціальні методи й технології у формуванні мистецьких компетентностей учнів	2			2	
3.2.3.	Музично-ритмічна діяльність (Body Percussion) як інструмент комунікації, пізнання мистецтва та спосіб самовираження особистості	2			2	
3.2.4.	Інтегрована художньо-педагогічна технологія у формуванні мистецької грамотності, наскрізних умінь учнів у вивченні мистецьких предметів	2			2	
3.2.5.	Основи візуальної комунікації	2			2	
3.2.6.	Дизайн візуальних комунікацій	2			2	

3.2.7.	Психологія сприйняття кольору. (Зображення абстрактної картини, аналіз і значення кольору для людини).	2			2	
3.2.8.	Аналіз та інтерпретація художнього образу мистецького твору	2			2	
3.2.9.	ШІ- асистенти для створення навчального контенту та планування уроків.	2			2	
3.2.10.	Створення інтерактивних матеріалів з Book Creator, Gamma App, Canva та Prezi.	2			2	
3.2.11.	Гейміфікація та оцінювання за допомогою Kahoot та Worldwall.	2			2	
3.2.12.	Магія Опішнянського розпису – традиції та сучасність (практикум)	2			2	
3.2.13.	ШІ у виконанні домашніх завдань здобувачів освіти: методи, інструменти, наслідки.	2			2	
Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль		8	2		6	5
4.1.	Настановче заняття. Вхідне діагностування	2	2			
4.2.	Тематична дискусія щодо впровадження інноваційних художньо-педагогічних та цифрових технологій в організації мистецького освітнього процесу в НУШ. Захист проєктів	4			4	
4.3.	Вихідне діагностування	2			2	

Обсяг програми	4 кредити ЄКТС / 120 год (72 аудиторних год, 48 год – керована самостійна робота)
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (денна)
Загальні компетентності	ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність) ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня(соціальна компетентність) ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)
Професійні компетентності	A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.2, A1.3, A1.4.) A2 Предметна компетентність (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.6, A2.7) A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.2, A3.3) B1 Психологічна компетентність (B1.1, B1.2, B1.3, B1.4) B2 Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.2, B2.3) B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.1, B3.2, B3.3) V1 Інклюзивна компетентність (V1.1, V1.2, V1.3) V2 Здоров'язбережувальна компетентність (V2.1, V2.2, V2.3, V2.4, V2.5) V3 Проєктувальна компетентність (V3.1) Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2) Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2) Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3)

<i>Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації</i>	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
<i>Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті</i>	https://www.kristti.com.ua/
	Здатність до створення безпечних, психологічно комфортних та толерантних умов освітнього процесу. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів. Здатність формувати й розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей. Здатність розвивати в учнів критичне мислення. Здатність формувати ціннісні ставлення учнів
<i>Термін виконання програми</i>	2024-2025 роки
<i>Місце виконання програми</i>	КНЗ КОР «КОПОПК» 09107, м. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 37
<i>Вартість / безоплатність надання освітньої послуги</i>	Освітні послуги для слухачів надаються безоплатно

Зміст програми

Модуль I. Філософія освіти XXI століття

1.1. Знаний і незнаний В.О. Сухомлинський з позиції сьогодення

Сучасність поглядів, ідей педагогічної спадщини В. О Сухомлинського. Відстоювання ролі сім'ї у вихованні й розвитку особистості. Уроки мислення, уроки творчості у формування культури.

1.2. Національна ідентичність в історичному вимірі

На занятті проаналізовано проблему національної ідентичності, яка є основою існування нації та людини. Історичними і культурними детермінантами національної ідентичності постає пам'ять про минуле та традиції народу, його звичаї, а також перекази, зафіксовані в усній і письмовій формі. Розкрито, що вагомим чинником формування національної ідентичності особистості є належна освіта і виховання. Сучасна українська молодь для відродження та процвітання своєї Вітчизни вважає необхідною побудову держави, заснованої на принципах рівних можливостей, соціальної справедливості, верховенства права та національної ідеї. Генетична матриця української ідентичності несе в собі коди боротьби, свободи, любові до землі, мови, культури свого народу. Розглянуто особливості ідентичності в історичному вимірі.

1.3. Феномен мистецтва у цілісному розвитку особистості: мистецтво для життя, мистецтво крізь життя

Вислів “мистецтво для життя, мистецтво крізь життя” втілює глибоку філософську естетичну концепцію світогляду, яка підкреслює нерозривний зв’язок між мистецтвом і людським існуванням, цілісний погляд на те, як мистецтво наскрізно пронизує і формує наше життя, а також як саме життя стає джерелом і метою мистецької творчості, яке збагачує і наповнює його сенсами. Воно є всюдисущим компонентом цілісного розвитку особистості, збагачення та осмислення власного життя.

Мистецтво як провідник реформи НУШ. Ціннісний, психічний і психологічно-педагогічний механізм мистецтва. Мистецтво як каталізатор емоційного інтелекту та розвитку критичного мислення особистості. Мистецтво для стресостійкості та ментального здоров’я. Мистецтво і міжкультурний діалог, інструмент соціальної взаємодії та комунікації. Створення міжгалузевого інтегрованого проєкту “Ти сам твір мистецтва, відчуй мистецтво у собі”: від ідеї до втілення.

1.4. Моральне виховання учнівської молоді в закладах загальної середньої освіти

Формування моральності – велике і складне завдання, що має знаходитися в центрі уваги, вихователів, учителів, батьків. У процесі виховання молодого покоління особливе значення має моральний аспект. Його важливість у сучасному суспільстві стоїть гостріше й актуальніше, ніж будь-коли раніше.

На занятті розкрито аспекти морального виховання учнівської молоді. Визначено сутність поняття “моральний розвиток особистості”, розглянуто морально-духовні ціннісні орієнтації, охарактеризовано особливості реалізації основних завдань із формування моральної особистості учня в позаурочній роботі в закладі освіти. Особливу увагу приділено питанню формування в учнівської молоді моральної відповідальності як важливої якості становлення особистості.

Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

2.1. Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору

Ознайомити слухачів з педагогічним етикетом – вчителя. Охарактеризувати мовленнєвий етикет вчителя, його вміння чітко та доступно структурувати власні думки та висловлювання. Учитель повинен досконало знати свій предмет та володіти певною термінологією, важливо ще й мати хист донести доступними поняттями тему дітям, щоб викликати захоплення та повагу учнів.

На занятті з’ясовано значущість узгодження поведінки педагога з правилами етики та освітніми завданнями; розкрито принципи педагогічної етики, що регулюють освітню діяльність фахівця. Основним вихідним положенням педагогічної моралі є принцип «твори добро», який передбачає спрямування праці педагога: на розвиток особистості вихованця; на виконання ним професійної місії з любов’ю та повагою до життя та гідності кожного учасника освітнього процесу; на дотримання принципів загальнолюдської та педагогічної моралі (гуманізму, оптимізму, індивідуальної відповідальності, справедливості, законності, доцільності, незалежності, естетичної привабливості та ін.), відданість обов’язкам та ін.

Підкреслено, що моральна компетентність є показником і одночасно результатом професійної та особистісної готовності педагога до роботи. Компонентами етичної компетентності є такі здатності фахівця: усвідомлення гуманістичних цінностей та принципів педагогічної етики; розуміння морального змісту педагогічної професії; уміння розуміти почуття та потреби інших; реалізація етично адекватного спілкування з учасниками освітнього процесу. Педагогічний етикет є регулятором стосунків із дітьми, батьками, колегами.

2.2. Педагогічні погляди українського народу на виховання, роль народної педагогіки в розбудові національної школи

Розкрито педагогічні погляди українського народу на виховання і навчання дітей на землях сучасної України. Розглянуто вироблених і застосованих українцями у навчанні та вихованні підростаючих поколінь. Розкрито шляхи формування у педагогів комунікативної поведінки народу на виховання особистості. Дано визначення поняття народної педагогіки.

Охарактеризовано творчість О.Духновича, К.Ушинського, М. Стельмаховича, В.Сухомлинського щодо народної педагогіки. Наведено приклади творів українських письменників, де піднято тему виховання дитини в родині. Охарактеризовано систему виховних дій на кожному з етапів її розвитку. Української народна педагогіка забезпечувала формування національної свідомості й патріотизму молоді, а безпосередня участь у боротьбі проти чужоземних нападників гартувала характер та волю й одночасно була суворим іспитом на громадянську зрілість

2.3. Культурна компетентність у професійному розвитку вчителя Нової української школи

Соціально-культурологічний вимір сучасної освіти. Теоретичні витoki загальнокультурної компетентності: поняття “культура” та “людина культури” у соціумі освіти.

Культурна компетентність в системі загальних компетентностей вчителя (управлінця): сутність і структура культурної компетентності вчителя (управлінця).

Компетентнісний потенціал мистецтва у розвитку культурної компетентності як чинника професійного розвитку вчителя.

2.4. Стабілізація емоційного стану педагогів за допомогою практик інтуїтивного живопису

Особливості та види емоційного малювання як арт-терапевтичної техніки. Використання інтуїтивного живопису щодо стабілізації емоційного стану особистості” вправи, техніки, інструменти.

2.5. Ефект цілительної музикотерапії у психологічній підтримці ментального здоров'я: практичний інструментарій

На занятті проаналізовано загальні підходи до проблеми особливостей застосування технік музичної арттерапії щодо збереження психічного здоров'я особистості шляхом формування емоційної стабільності особистості, а також профілактики стресу, професійного вигорання. Розкрито особливості впливу активної, інтегративної музикотерапії на ментальне відновлення всіх і кожного. Подано слухачам практичний інструментарій музичної терапії та застосування у психолого-педагогічних технологіях та медицині, що доведено проте те, що спеціальні музичні програми мають лікувальні властивості.

2.6. Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»

Психолого-педагогічні, арттерапевтичні можливості впливу музичного мистецтва й музикотерапії у забезпеченні психологічної підтримки, збереження ментального здоров'я та створення умов для емоційної стабільності і рівноваги учасників освітнього процесу. Психологія впливу мистецтва й мистецької діяльності. Мистецтво як ресурс саморегуляції, релаксації і розвантаження психічних процесів.

2.7. Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»

На занятті дано спрямування на розуміння важливості співробітництва різнопланових фахівців для забезпечення ефективного інклюзивного навчання та розробку практичних навичок для досягнення угод. Вступ до міждисциплінарного співробітництва. Визначення міждисциплінарного підходу та його значення в інклюзивній освіті. Розкрито роль команди фахівців у забезпеченні потреб дитини з особливими освітніми потребами. Склад команди супроводу та роль кожного фахівця. Вчитель: адаптація та реалізація навчальної програми, підтримка інклюзивного середовища. Асистент вчителя: допомога у повних потребах навчання, підтримка адаптації. Психолог: психологічний супровід учня, робота над розвитком почуття-вольових. Логопед: корекція мовленнєвих проблем, розвиток комунікативних. Спеціаліст із соціальної роботи, реабілітолог та інші фахівці: підтримка фізичного та соціального розвитку учнів. Ключові аспекти співпраці фахівців Встановлення спільних цілей та планування індивідуальної освіти Комунікація та взаємодія між фахівцями для моніторингу прогресу навчання. Регулярні зустрічі для обміну інформацією, корекції навчальних планів і стратегій. Методи ефективною координації дій Використання спільних інструментів для ведення документації та обміну інформацією. Переваги та виклики міждисциплінарного

співробітництва Переваги: всебічна підтримка учня з особливими освітніми потребами
Виклики: забезпечення постійної координації, можливості труднощів у зв'язку між ф
Обговорення та підсумок заняття Практичні поради для забезпечення успішної співпрактики
Аналіз кейсів успішної командної роботи в інклюзивному навчанні.

Модуль III Організація освітнього процесу у вивченні мистецтва у Новій українській школі

Інваріантна частина

3.1.1. Візуальна медіакультура: інструменти розвитку критичного мислення і творчого сприймання

Масова культура (або: маскульт, маскультура, попкультура, популярна культура) — культура, популярна серед широких верств населення в конкретному суспільстві та переважно комерційно успішна, елементи якої зустрічаються повсюди: у кулінарії, одязі, споживанні, засобах масової інформації та в розвагах (наприклад, у спорті і літературі) — контрастуючи з «елітарною культурою».

3.1.2. Ціннісно-компетентнісний та діяльнісний підходи до навчання в НУШ

Освіта як соціокультурний феномен, складова суспільного життя, основа соціально-економічного, духовного і культурного розвитку суспільства. Цінності «покоління Z» та сучасна інтерпретація філософської теорії поколінь. Ціннісно-компетентнісний вимір Нової української школи: методологічні орієнтири аксіологічного та компетентнісного підходів. Сутність та особливості діяльнісного і компетентнісного навчання. Мистецька діяльність як основа реалізації діяльнісного та компетентнісного навчання у умовах реалізації базового предметного навчання в НУШ.

3.1.3. Профільна освіта: реалізація в новій українській школі

Впровадження профільної освіти в старшій школі як етап реформування освітньої галузі в Україні. Нормативно-правове забезпечення профільного навчання. Державний стандарт профільної середньої освіти. Трансформація системи шкільної профільної освіти. Сутність, мета і принципи організації профільного навчання. Форми і основні напрями профілізації. Моделі профільної організації навчання в старшій школі України

3.1.4. Інтеграція мистецтва у старшій профільній школі: нові виклики, можливості, перспективи

Реалізація державного стандарту профільної середньої освіти в умовах реформи НУШ. Особливості типової освітньої програми у старшій профільній школі : коментар змін. Мистецька освітня галузь як провідник профільної середньої освіти. Інтеграція МІО в зміст профільного навчання. Чому і як інтегрувати мистецтво у старшу профільну школу. Види і способи реалізації інтеграції в академічному ліцеї. Створення Курикулум профільної середньої освіти з інтеграцією мистецької освіти. Обов'язкові освітні компоненти спільні для всіх напрямів (за обраним напрямом). Вибір профілю: Індивідуальна освітня траєкторія.

3.1.5. Організація освітнього процесу у вивченні предметів мистецької освітньої галузі за оновленою типовою освітньою програмою : коментар змін

Переваги Типової оновленої програми (5-9 кл.) та коментар змін. Навчальний план закладу ЗЗО. Організація освітнього процесу на заняттях мистецтва у 8 класі НУШ. Новий інструментарій оцінювання. Навчальне навантаження в МІО.

3.1.6. Система оцінювання результатів навчальних досягнень учнів у вивченні предметів мистецької освітньої галузі Державного стандарту базової середньої освіти

Функції оцінювання відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти. Види оцінювання. Критерії оцінювання в мистецькій освітній галузі. Правила і процедури в організації оцінювання. Інтерактивне формування оцінювання прогресу в досягненнях учнів. Підсумкове оцінювання з визначеними групами результатів мистецької освітньої галузі. Моделі оцінювання та їх особливості.

3.1.7. Формувальне оцінювання в системі оцінювання результатів навчальних

досягнень здобувачів освіти на уроках мистецтва

Мистецька діяльність як основа формування мистецьких компетентностей учнів у процесі базового предметного навчання. Оцінювання за 3 групами. Спеціальні техніки й інструменти оцінювання на уроках музичного й образотворчого мистецтва. Кубик Блума в оцінюванні результатів мистецької діяльності. Техніки взаємооцінювання.

Варіативна частина

3.1.8. Цифрова компетентність вчителя мистецтва

Роль цифрової компетентності у професійній діяльності вчителя. Цифрова рамка. Цифрова громадянність, цифровий вчитель. Цифрові ресурси для візуалізації та презентації навчального матеріалу. Технології розвитку цифрової компетентності вчителя мистецтва.

3.2. Інноваційні художньо-педагогічні та цифрові технології на інтегрованих уроках мистецтва

3.2.1. Інноваційні художньо-педагогічні технології у вивченні інтегрованого курсу «Мистецтво» у 5-9 класах НУШ: від мети до рефлексії

Інтерактивні технології. Інтегративні технології. Комунікаційні технології. Сугестивні технології. Ігрові технології. Практика використання інноваційних художньо-педагогічних технологій.

3.2.2. Спеціальні методи й технології у формуванні мистецьких компетентностей учнів

Інтегрований курс “Мистецтво” як інновація Нової української школи. Змістові лінії та мистецька грамотність у змісті програми з інтегрованого курсу “Мистецтво: спрямованість на розвиток ключових і мистецьких компетентностей учнів. Сутність поняття “метод” та методу музичного навчання. Класифікація спеціальних методів музичного навчання. Використання спеціальних методів навчання у практиці різних видів музичної діяльності.

Характеристика та особливості мистецьких компетентностей. Мистецька діяльність як основа формування компетентностей учнів у процесі базового предметного навчання. Види мистецької діяльності у вивченні інтегрованого курсу “Мистецтво”. Сутність і специфіка методів музичного та образотворчого навчання. Спеціальні методи навчання у практиці вивчення музичного мистецтва та образотворчого мистецтва. Художньо-педагогічні технології як основа вивчення інтегрованого курсу “Мистецтво”.

3.2.3. Музично-ритмічна діяльність (Body Percussion) як інструмент комунікації, пізнання мистецтва та спосіб самовираження особистості

Перкусія тіла як інноваційний музичний підхід у пізнанні мистецтва та самовираженні особистості. Витоки перкусії тіла як мистецтва музики, руху й танцю. Музика й рух в системах музично-ритмічного виховання Карла Орфа й Еміля Жака Далькроза (Body Percussion). Перкусія як світовий тренд та її вплив на загальний розвиток здобувачів освіти. Композиція музичного твору-образу у перкусійних інструментах та вправах.

3.2.4. Інтегрована художньо-педагогічна технологія у формуванні мистецької грамотності, наскрізних умінь учнів у вивченні мистецьких предметів.

Інтегрований урок як ресурс розвитку компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти. Інтегрований підхід через призму мистецької діяльності. Типи інтеграції та інтегрованих уроків мистецтва. Комплекс і синтез в мистецтві. Практичний інструментарій сучасного інтегрованого уроку мистецтва.

3.2.5. Основи візуальної комунікації

Візуальна комунікація – зв'язок шляхом засобів візуалізації, що визначається як передача ідей та інформації у формах, які можна прочитати або розглянути. Візуальна комунікація частково або повністю покладається на зір, і в основному представлена або виражена двовимірними зображеннями. Вона включає в себе: знак, типографіку, графіку, графічний дизайн, ілюстрацію, промисловий дизайн, рекламу, цифрову анімацію та електронні ресурси. Вона також досліджує ідею, що візуальне повідомлення супровідного тексту має велику силу

інформувати, освічувати, або переконувати людину чи людей.

У цьому випадку візуалізатор (дизайнер) – той, хто «незорові» тексти перекладає на візуальну мову. Абстрактне мислення стає конкретним і наочним. Графічний дизайнер у наш час має найважливішу задачу зробити видимими і чутними ідеї і проблеми так, щоб вони були зрозумілі споживачеві за максимально короткий термін. Наочність, дохідливість, універсальність візуальної мови дозволяють компактніше передавати інформацію і прискорити процес її сприйняття. Цей процес прийнято називати візуальною комунікацією.

3.2.6. Дизайн візуальних комунікацій

Методологія дизайну візуальних комунікацій (функціональна типологія графічних об'єктів, особливості візуального сприйняття, естетика, технологія виробництва). Формування системи графічних та об'ємно – просторових елементів в предметно-просторовому середовищі. Конструювання – збірно-розбірність у формуванні площинних, об'ємних та об'ємно-просторових рекламних носіїв та виставково-експозиційних стендів. Ергономічна специфіка візуального сприйняття в дизайні візуальних комунікацій.

3.2.7. Психологія сприйняття кольору. (Зображення абстрактної картини, аналіз і значення кольору для людини).

Що таке колір і наука про кольорознавство – аналіз процесу сприйняття і розрізнення кольору на основі систематизованих відомостей з фізики, фізіології та психології.

Кольорознавство включає:

- фізичну теорію кольору,
- теорії колірного зору,
- теорію вимірювання та кількісного вираження кольору.

Вплив кольору на здоров'я та розвиток людини.

Кольорова психологія – це дослідження того, як кольори впливають на поведінку, настрій або фізіологічні процеси людини. Ідеї, пов'язані з кольоровою психологією, впроваджуються у сферах маркетингу та дизайну. Компанії обирають кольори, які спонукають споживачів купувати їх продукцію та покращують упізнаваність бренду. Кольори навіть використовуються у терапії для лікування різних захворювань.

3.2.8. Аналіз та інтерпретація художнього образу мистецького твору

Головною умовою викладення матеріалу в процесі художньо-педагогічної інтерпретації є:

збереження ідейно-художнього задуму обраного твору; виявлення суб'єктивно-особистісного підходу до художнього твору, оскільки тільки особиста зацікавленість, особисте ставлення може збудити інтерес та викликати захоплення учнів; врахування психологічних особливостей художнього сприймання школярів. План аналізу мистецького твору. Композиція та ціннісне ставлення.

3.2.9. ІІІ- асистенти для створення навчального контенту та планування уроків.

Роль штучного інтелекту в сучасному навчальному процесі. Короткий огляд видів ІІІ-асистентів та їх функцій. Огляд популярних ІІІ-асистентів для педагогів: ChatGPT, Google Gemini, Microsoft Copilot, Claude, Perplexity тощо. Переваги і можливості ІІІ-асистентів.

3.2.10. Створення інтерактивних матеріалів з Book Creator, Gamma App, Canva та Prezi.

Роль візуалізації та мультимедіа у навчальному процесі. Створення електронних книг та інтерактивних збірників у онлайн-сервісі Book Creator. Швидке генерування презентацій та документів із ІІІ-підтримкою в сервісі Gamma App . Дизайн постерів, презентацій, інфографіки та візуального контенту в онлайн сервісі Canva. Prezi: динамічні презентації з нелінійною структурою.

3.2.11. Гейміфікація та оцінювання за допомогою Kahoot та Wordwall.

Поняття та принципи гейміфікації. Вплив ігрових елементів на мотивацію та залученість учнів. Огляд платформ Kahoot та Wordwall: основні функції та можливості. Створення інтерактивних вікторин і тестів. Використання режимів командної та індивідуальної гри. Аналіз результатів та зворотний зв'язок. Wordwall як інструмент гейміфікації. Генерація інтерактивних ігор та вправ. Налаштування рівнів складності. Різновиди шаблонів: кросворди,

пазли, вікторини, «гармата слів» тощо. Порівняння Kahoot і Wordwall. Переваги та обмеження кожної платформи.

3.2.12. Магія Опішнянського розпису – традиції та сучасність (практикум)

Ознайомити учасників з мистецтвом опішнянського розпису як єдиного з найяскравіших традицій української декоративної кераміки. Історичні витoki опішнянського стилю, його характерні риси, техніка виконання та символіка орнаменту.

Особливо увага приділяється сучасним тенденціям розвитку його унікального мистецтва, адаптації до нових художніх форм і застосуванню в сучасному дизайні. Практична частина передбачає створення власного виробу із використанням елементів опішнянського розпису, що сприятиме творчому осмисленню традицій та їх інтеграції в сучасне культурне середовище.

3.2.13. III у виконанні домашніх завдань здобувачів освіти: методи, інструменти, наслідки.

Від цифрового вчителя мистецтва до цифровізації і цифрової освіти. Цифрована грамотність. Огляд та рекомендовані цифрові навчальні матеріали для організації мистецького освітнього процесу у закладі освіти. Огляд та рекомендовані музичні програми та музичні редактори. Цифрові ресурси для самоосвіти вчителя музичного мистецтва, образотворчого мистецтва та інтегрованого курсу “Мистецтво”. Gamma App та Wepik – новітні платформи для створення презентацій з використанням III. Генерування музики, пісень, голосу та звукових ефектів за допомогою нейромереж. Створення мультфільмів та їх сценаріїв з допомогою ChatGPT/

Питання для самостійної роботи

1. Які педагогічні погляди Сухомлинського В.О. є сучасними бажано в Новій українській школі?
2. Охарактеризуйте мистецьку компетентність сучасного педагога.
3. Охарактеризуйте генетичну матрицю національної ідентичності.
4. У чому полягають особливості організації інтегрованого уроку мистецтва?
5. Назвіть та розкрийте специфіку та зміст інноваційних художньо-педагогічних технологій, наведіть приклади практики і змодельуйте мистецький процес.
6. Які зміни в базовому предметному наповненні системи оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів освіти на уроках ?
7. Розкрийте основи візуалізації та використання в практиці інтегрованого уроку мистецтва.
8. Чому і як впливає сприймання кольору на людину. Які особливості сприймання кольору у підлітків? Наведіть приклад фасилітованої дискусії при сприйманні картини?
9. Наведіть приклади практики використання інструментів формувального оцінювання на уроках мистецтва.?
10. У чому полягає вплив мистецтва й мистецької освіти на формування цілісної особистості?
11. Розкрийте можливості та перспективи інтеграції мистецької освіти у старшій профільній школі..
12. Чому III вважають унікальним помічником вчителя? Розкрийте можливості використання III на мистецьких заняттях. Розробіть основний етап інтегрованого уроку мистецтва з використанням цифрових інструментів.

Список використаних джерел

1. Аристова Л.С. Реалізація змістової лінії “Сприймання та інтерпретація мистецтва” в курсі “Мистецтво. 1 клас”. Мистецтво та освіта. 2018. № 3 (89), С. 11–14. Бех І.Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. № 8-9. С.11-14.

2. Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти / затверджений Постановою КМУ від 23.11.2011 № 1392 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>.
3. Використання Kahoot у навчально-виховному процесі: веб-сайт. URL: <https://bit.ly/3Vmanig>
4. Вовк Л., Шатайло Н. Інтерпретація творів мистецтва як важливий чинник образотворення в художньо-практичній діяльності учнів. Мистецтво та освіта. 2014. № 4 (74), С. 17–21.
5. Волошенюк О.В., Чорний О. В. Методика формування умінь з медіаграмотності на заняттях з інтегрованого курсу «Мистецтво» в НУШ : навчально-методичний посібник. Київ: Академія української преси, Центр Вільної Преси, 2020. 54 с.
6. Гайдамака О.В. Пріоритети початкової загальної мистецької освіти. Мистецтво та освіта.
7. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів: навч.-метод. посібник. Київ, 2018. 174 с.
8. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посібник / авт.- укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : АПН, 2021. 136 с.
9. Ковальова С. Комплекс та особливості інтонацій мистецтв. ІНФОРМАЦІЙНО–МЕТОДИЧНИЙ ЗБІРНИК. 2020. № 12(235), С. 21-23.
10. Ковальова С.В. Вчимося сприймати архітектурне мистецтво : навчально-методичний посібник. Біла Церква, 2015. 320 с.
11. Ковальова С.В. Дидактична модель формування предметних компетентностей засобами музичного мистецтва. Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. 2013. Вип. 8. Ч. 1, С. 57-64.
12. Ковальова С.В. Інноваційні художньо-педагогічні технології у практиці викладання шкільних мистецьких дисциплін: науково-методичний посібник / за ред. С.В. Ковальнової. Біла Церква : КОПОПК, 2014. 160 с.
13. Ковальова С.В. Концептуальні основи інтеграції мистецької освіти. Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. 2012. Вип. 5. Ч. 2, С. 47-56.
14. Ковальова С.В. Музикотерапія у збереженні психологічного здоров'я персоналу освітніх організацій. Психологічне здоров'я персоналу організацій в умовах пандемії COVID-19: проблеми та технології забезпечення: тези XIV Міжнародної науково- практичної онлайн-конференції з організаційної та економічної психології (21 травня 2020 року) / за наук. ред. С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки, Н.М. Бендерев, А.М. Шевченко, О.В. Креденер. Біла Церква, 2020. С. 93-99.
15. Ковальова С.В. Музично-психологічні та музично-ритмічні витoki логоритміки. Інформаційно-методичний збірник : спеціалізоване педагогічне видання департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації та Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів». 2021. № 6 (248), С. 8-42. Ковальова С.В. Народне і професійне музичне мистецтво Київщини у ХІХ-ХХ століттях : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Виховання дітей та учнівської молоді в контексті сучасних соціокультурних викликів». 2022. С.33-35
16. Ковальова С.В. Основи матеріальної культури : питання та відповіді: навчальний посібник. Ч.1. Умань : Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2012. 150 с.
17. Ковальова С.В. Основи матеріальної культури : питання та відповіді : навчальний посібник. Ч.2. Умань : Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2013. 275 с.
18. Ковальова С.В. Основи матеріальної культури : питання та відповіді : навчальний посібник. Ч.3. Умань : Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,

2013. 204 с.

19. Ковальова С.В. Принципи навчання мистецтва в закладах загальної середньої освіти. Інформаційно-методичний збірник : спеціалізоване педагогічне видання департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації та Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів». 2021. № 4 (246), 34-42.

20. Ковальова С.В. Програма тренінгу для вчителів музичного та образотворчого мистецтва, які викладатимуть інтегрований курс “Мистецтво” за принципами Нової української школи в початкових класах закладів загальної середньої освіти. Біла Церква: КНЗ КОР “КОПОПК”, 2020. 18 с.

21. Ковальова С.В. Психолого-педагогічні умови розвитку музичного сприймання учнів як складової змістової лінії “Сприймання та інтерпретація мистецтва” на уроках музичного мистецтва . Інформаційно-методичний збірник : спеціалізоване педагогічне видання департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації та Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів». 2022. № 3 (257), С. 4-19.

22. Ковальова С.В. Реалізація художньо-практичної змістової лінії у процесі вокально-хорової роботи над піснею на уроках музичного мистецтва у закладах загальної середньої освіти. Інформаційно-методичний збірник : спеціалізоване педагогічне видання департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації та Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів». 2022. № 1-2 (255-256), С. 4-15.

23. Ковальова С.В. Спеціальні методи музичного навчання у реалізації нового змісту шкільної мистецької освіти в початковій та основній школі. ІНФОРМАЦІЙНО–МЕТОДИЧНИЙ ЗБІРНИК. 2020. № 5(235), С. 56-70.

24. Ковальова С.В. Упровадження інтегрованих курсів "Мистецтво", "Художня культура" у загальноосвітніх навчальних закладах. Мистецтво та освіта. 2009. № 2, С. 7- 12.

25. Ковальова С.В. Філософія сучасної мистецької освіти як концептуальна основа мистецької освітньої галузі. Інформаційно-методичний збірник : спеціалізоване педагогічне видання департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації та Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів». 2021. № 11, С. 49-62.

26. Ковальова С.В. Цифрова компетентність вчителя мистецтва як умова професійного розвитку в системі післядипломної освіти : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Регіональні культурні, мистецькі та освітні практики» (27-28 квітня 2022 року). 2022. С.36-40

27. Комаровська О.А. Інтеграція мистецтв у вихованні талантів. Обдарована дитина. 2005. № 8, С. 38–47.

28. Комаровська О.А. Мистецька освіта: глибина й багатогранність. Мистецтво та освіта. 2016. № 2, С. 6–9. Кондратова Л.Г. Електронні підручники та інформаційні технології на уроках музики. Мистецтво та освіта. 2016.

29. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМУ від 14.12.2016 № 988-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>

30. Копко Л.І. Інтегрований урок музичного мистецтва як засіб формування особистості школяра. Мистецтво в школі. 2015. № 4, С. 2–8.

31. Масол Л.М. Нова українська школа : методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах компетентнісного підходу : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2019. 208 с.: іл.

32. Масол Л.М. Нова українська школа : методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 3-4 класах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2020. 160 с.: іл.

33. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н.М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
34. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4, С.36-42.